



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: www.vdgnl.org

NIEUWSBRIEF no. 109

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, d.d. donderdag 16 maart 2023

Voorzitter Dik Schipper heet eenieder welkom en met name ereleden J. Burm en G. van Noort. Er zijn 105 leden aanwezig en het bestuur is verheugd over de grote opkomst.

Een speciaal welkom voor onze genodigden Ed D'Hooghe, Moni Wiltenburg en Marc Obrie.

De vergadering heeft geen bezwaar dat onze 'huisfotograaf' Ad de Kok tijdens de vergadering foto's zal maken.

De agenda is als volgt en wordt door de vergadering goedgekeurd :

1. Opening en Welkom.
2. Goedkeuring van de agenda.
3. Goedkeuring notulen ALV 2022.
4. Jaarverslag VDG 2022 - Theo Dröge.
5. Financieel jaarverslag VDG 2022 – Ineke Korst
6. Verslag kascontrole commissie – Ruud Lie
7. Verkiezing nieuw lid kascontrole commissie
8. Begroting 2023 en vaststellen hoogte contributie voor 2024
9. Bestuurssamenstelling, ontwikkelingen (herkiesbare, aftredende bestuursleden en goedkeuring kandidaat lid).
10. Gastspreker Moni Wiltenburg over de 'Dow roadmap to zero'.
11. Verslag van Stichting Dow Pensioen Fonds – Otto Berbée
12. Gastspreker Ed d'Hooghe over 2023 agenda van SDPf en ontwikkelingen Nieuw Pensioen Akkoord (NPA).
13. Input gevraagd van VDG leden over NPA – Dik Schipper
14. Verslag van het Verantwoordingsorgaan – Elly Warmenhoven
15. Rondvraag.
16. Sluiting, waarna "bijpraten bij een rondje van de penningmeester".

2. Goedkeuring van de agenda.

De agenda wordt zonder wijzigingen goedgekeurd.

3. De notulen van de ALV 2022 worden zonder wijzigingen goedgekeurd.

4. Jaarverslag VDG 2022 – Theo Dröge.

Theo geeft in het kort weer wat de stand van zaken is met betrekking tot de landelijke pensioenontwikkelingen en dat de onderhandelingen een samenspel zijn tussen werkgevers en werknemers (de sociale partners); er wordt o.a. onderhandeld over de gepensioneerden, echter zonder een vertegenwoordiging vanuit die groep.

De vereniging van gepensioneerden heeft wel hoorrecht. Het bestuur van de VDG heeft zich aangemeld bij Dow Management om van dit hoorrecht gebruik te maken. De aanmelding is geaccepteerd door Dow.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: **www.vdgnl.org**

Uiterste ingangsdatum van het Nieuw Pensioen Akkoord is met één jaar uitgesteld tot 1 januari 2027. Gezien de uitslag van de Provinciale Staten verkiezingen van 15 maart j.l. is het onduidelijk of deze datum gehaald zal worden, gezien de Eerste Kamer de nieuwe wet nog moet behandelen. Het Verantwoordingsorgaan (waar via Maril van Waes, Elly Warmenhoven, Herbert Jonkman en Willem Vogt de gepensioneerden wel vertegenwoordigd zijn) heeft adviesrecht.

Ook heeft het VDG bestuur nauw contact met de Ondernemingsraad over de ontwikkelingen / onderhandelingen m.b.t. het pensioenakkoord.

Via onze adviseurs Ad de Kok en Otto Berbée hebben we indirect ook een link naar Stichting Dow Pensioenfonds.

Op 23 september 2022 heeft het bestuur van de VDG de aanvraag ingediend bij Dow Management voor een significante compensatie koopkrachtverlies voor gepensioneerden van SDPF, in welke vorm dan ook. Voor deze aanvraag hebben wij eerst juridisch advies gevraagd.

Ons verzoek werd volledig ondersteund door de Ondernemingsraad en het Verantwoordingsorgaan. Op 27 februari j.l. heeft de VDG een reactie van Dow Management ontvangen en op 3 maart j.l. is een delegatie van het VDG bestuur in overleg geweest met Dow Management. Helaas hebben wij geen positief nieuws te melden.

Dow Midland, waar de uiteindelijke bevoegdheid ligt, is niet in beweging te krijgen met als een van de argumenten dat er wettelijk geen enkele verplichting ligt en dat verhoging van de pensioenen een mega kostenpost is. Als VDG bestuur beraden wij ons nog welke vervolgstap genomen kan worden en wij hebben voorgesteld om samen met de OR in overleg met Dow Management te gaan; deze heeft dit in overweging genomen.

Uit de vergadering werd de vraag gesteld wat het standpunt is van het VDG bestuur m.b.t. het nieuw pensioenakkoord: wel of niet invaren. Daarop heeft de voorzitter geantwoord dat er op dit moment weinig te melden valt m.b.t. NPA. De sociale partners bij Dow zijn aan zet en hebben eerst andere issues te behandelen voordat er onderhandeld gaat worden over NPA. Het VDG bestuur wenst eerst alle plussen en minnen te weten van het invaren alvorens een standpunt in te nemen. Verderop in de vergadering zal door Ed d'Hooghe wat meer informatie gegeven worden over het NPA.

Theo vervolgt zijn jaarverslag en meldt dat de zorgpolis 8.8% duurder is geworden door het wegvallen van de collectiviteitskorting. De VDG is betrokken geweest bij de contractverlenging van de zorgpolis Zilveren Kruis.

N.a.v. de ALV van maart 2022 is een enquête gehouden onder de leden over de effectiviteit van de ALV. De respons was met 30% goed te noemen. Het bestuur heeft enkele acties ondernomen, waaronder infosessies georganiseerd voor de leden om meer inzicht te geven over de huidige pensioenregeling en het nieuwe pensioenakkoord. Teleurstellend dat er slechts 11 leden aanwezig zijn geweest tijdens twee infosessies, terwijl het pensioen in ieders belang is.

Andere onderwerpen uit het jaarverslag van Theo:

- Het Voorzieningsfonds heeft een spijtoptangenregeling voor gepensioneerden afgewezen.
- Het bestuur is 10x bij elkaar geweest in 2022 (in 2021 10x).
- Er heeft 2x overleg plaats gevonden tussen Dow Management / SDPF en de VDG.
- Er is een overleg geweest met de Ondernemingsraad over de compensatie brief en de voorzitter van de OR (Marc Obrie) is regelmatig aanwezig bij VDG bestuursvergaderingen.
- Statuten en het huishoudelijk reglement zijn gewijzigd. Statuten opnieuw notarieel vastgelegd. Beschikbaar op de website!
- De samenstelling van het Verantwoordingsorgaan is wettelijk veranderd waardoor de gepensioneerden nu 4 zetels hebben. Nieuw gepensioneerde vertegenwoordigers hebben inmiddels in het VO plaatsgenomen.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: **www.vdgnl.org**

- Hoewel geen lid meer van de Koepel van Gepensioneerden, blijven we contact houden en krijgen we wekelijks hun nieuwsbrief. Zie website. <https://www.koepelgepensioneerden.nl>
- Vanwege privacy reden is onze ledenadministratie niet altijd up-to-date (bijvoorbeeld bij overlijden). Wij krijgen ook niet door wanneer Dow werknemers met pensioen gaan. Het streven is nog steeds om van ieder lid een email adres te hebben, zodat portokosten verlaagd kunnen worden.
- Er zijn minder website bezoeken geweest: 28.604 in 2022 (34.346 in 2021).
- 4 Nieuwsbrieven uitgestuurd in 2022 (3 x in 2021).
- Informatie verstrekking van de VDG via de "Pensioen Update" van SDPf is gestopt. Er zal nu enkel een verwijzing staan naar de VDG.

5. Financieel jaarverslag VDG 2022 – Ineke Korst.

Ineke geeft uitleg over de exploitatie en de balans van 2022 (details staan in de presentatie via de link onderaan deze notulen).

6. De kascontrolecommissie heeft de boeken gecontroleerd en in orde bevonden. De commissie bij monde van Ruud Lie vraagt de vergadering op basis hiervan de penningmeester en het bestuur te dechargeren voor het financiële beheer over 2022.

De vergadering gaat akkoord met dit voorstel en bedankt de penningmeester voor haar werkzaamheden.

7. Verkiezing kascontrole commissie 2023.

Onder dankzegging voor bewezen dienst is Ruud Lie aftredend commissielid.

De commissie voor het boekjaar 2023 zal nu bestaan uit de heren Jan Wisse, Izaak de Graaf en Pieter Buijs.

8. Begroting 2023 en vaststellen contributie 2024 – Ineke Korst.

Ineke geeft uitleg over de begroting en vermeldt o.a. dat niet alle leden contributie betalen, vandaar dat de begroting voor ontvangen contributie € 12.500 is (ongeveer 1000 betalende leden). Tevens houdt het bestuur een reserve aan voor eventueel juridisch advies voor mogelijk toekomstige geschillen.

Het bestuur stelt voor om de jaarlijkse vrijwillige bijdrage voor 2024 op € 12 te houden.

De vergadering gaat akkoord met zowel de begroting als de hoogte van de vrijwillige bijdrage.

9. Bestuurssamenstelling – Dik Schipper.

Per 1 januari 2023 hebben we afscheid genomen van onze adviseur in het Verantwoordingsorgaan, Stan Bosman. Vanaf deze maand nemen we afscheid van ons bestuurslid Theo Dröge. Ze worden namens het bestuur bedankt voor hun inzet gedurende vele jaren voor de vereniging en ontvangen een kleine attentie.

Vanwege de jarenlange inzet worden Theo Dröge en Ruud Lie voorgesteld om als erelid van de vereniging benoemd te worden. De vergadering gaat hier volledig mee akkoord.

Aan de vergadering wordt gevraagd om goedkeuring om kandidaat bestuurslid Henk Benthem tot het bestuur te laten toetreden. De vergadering gaat hiermee akkoord.

Ineke Korst en Ceciel van Eijl zijn herkiesbaar voor een volgende termijn. Ook hier gaat de vergadering mee akkoord.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: www.vdgnl.org

10. Gastspreker Moni Wiltenburg – Government Affairs Leader.

Moni stelt zich voor. Zij werkt vanuit Den Haag en is verantwoordelijk voor overheidsrelaties. Zij is de lobbyist tussen Dow en de overheid en brengt in kaart waar de knelpunten liggen tussen Dow en regelgeving.

Aan de hand van de slide neemt zij ons mee op de routekaart naar 0. Het einddoel is het elektrificeren van de krakers en CO₂ neutraal te produceren. Dit gaat in drie stappen, waar bijvoorbeeld de eerste stap is om in 2028 het restgas van de krakers om te zetten in waterstof wat al een CO₂ reductie opbrengt. Een volgende stap is om gasturbines om te zetten in elektrisch aangedreven turbines.

Leden die graag deze routekaart willen volgen kunnen alle informatie terugvinden via deze link: [Routekaart naar 0 | Dow Circles](#)

11. Verslag Stichting Dow Pensioen Fonds (SDPf) – Otto Berbée

Otto geeft een overzicht van de bestuurssamenstelling van de SDPf en de organisatie. Tevens komen de kerncijfers en kerngetallen over 2022 aan bod en de ontwikkelingen over de afgelopen jaren. Ons fonds is een zgn. krimpend fonds; er komen geen nieuwe actieve deelnemers bij en derhalve zakt het aantal deelnemers. Het aantal gepensioneerden neemt alleen maar toe en het aantal actieven af.

Eind 2022 heeft de SDPf in totaal 5.044 deelnemers, waarvan de meerderheid (2.915) wordt gevormd door gepensioneerden. Door de veranderde verhouding actieven versus gepensioneerden & gewezen deelnemers, is de samenstelling van het Verantwoordingsorgaan gewijzigd. In dit orgaan zitten nu 4 leden namens de gepensioneerden i.p.v. 2.

De dekkingsgraad bedroeg eind 2022 124,0%, dus op dat moment een zeer gezonde positie. Het totaal vermogen van het fonds bedroeg eind 2022 bijna 2,3 miljard euro en is met ca. 835 miljoen gedaald t.o.v. 2021, maar ook de technische voorziening is sterk gedaald, waardoor de dekkingsgraad toch is gestegen.

Hoe dit kan wordt door Otto aan de hand van slides uitgelegd. De rente wordt afgedekt door zgn. rente hedging. De hedge-verleners zijn wereldwijd bijvoorbeeld de grote banken en verzekeraars.

Dik geeft nog aan dat door de VDG in het verleden compensatie is gevraagd, maar dat er vanwege de onderwaarde destijds volgens Midland geen geld was voor compensatie. Nu er duidelijk een overwaarde zit in het fonds en vanwege de premievrijstelling voor Dow en mogelijk terugbetaling naar Dow was dit aanleiding voor het VDG bestuur tezamen met de extreem hoge inflatie om het compensatie verzoek nu in te dienen.

Vanuit de vergadering wordt de vraag gesteld of er nog steeds een marktonderzoek plaatsvindt bij Dow ? Er zijn in Nederland veel pensioenfondsen die afgelopen weken hebben geïndexeerd en waar blijft Dow ? In het kort wordt uitgelegd dat bij Dow de pensioenopbouw lange tijd gebaseerd was op een eindloon i.p.v. middelloon zoals bij veel andere bedrijven. De start van de pensioenuitkering lag dus aanzienlijk hoger in vergelijking met andere bedrijven.

De presentatie van Otto kan gelezen worden via de link onderaan deze notulen.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: www.vdgnl.org

12. Gastspreker EMEAI HR Director & Voorzitter van de Stichting Dow Pensioenfonds

13. en vervolgens Ontwikkelingen Nieuw Pensioen Akkoord (NPA) – Ed d’Hooghe.

Ed start zijn presentatie om allereerst het beleid van Dow vroeger en nu te verduidelijken. Wanneer het vermogen van SDPF onder het VEV (vereist eigen vermogen) duikt, moet het fonds een herstelplan opstellen. Wanneer het vermogen onder de TV (technische voorziening) zakt, dan moet de sponsor (Dow) verplicht bijstorten. Bij de vorige crisis in 2008 heeft Dow bijvoorbeeld 180 miljoen dollar (?) bijgestort.

Ed geeft aan dat gedurende 2022 er voornamelijk overleg is geweest met de Ondernemingsraad over een nieuwe pensioenregeling (niet van belang voor gepensioneerden, alleen voor actieve werknemers). Nog steeds is het beleid van Dow om een marktconforme pensioenregeling aan te bieden, maar gezien de vertraging m.b.t. invoering van het nieuw pensioenakkoord is er op dit moment weinig vergelijkingsmateriaal in de markt.

Zijn inschatting is dat de wet er uiteindelijk wel komt maar of WTP (Wet Toekomst Pensioenen) van kracht gaat zijn op 1 juli 2023 is nu wel twijfelachtig na de verkiezingen van 15 maart jl. Wordt dit 1 januari 2024, dan wordt het erg krap om e.e.a. op orde te hebben voor de uiterste ingangsdatum van 1 januari 2027. In beginsel was een transitieperiode van 4 jaar vastgelegd, maar het lijkt nu slechts 3,5 of zelfs maar 3 jaar te zijn.

In 2022 heeft het fonds ook een studie afgerond en ingevoerd m.b.t. maatschappelijk verantwoord beleggen (ESG); dit in overleg met DNB.

Vandaag wordt er aangekondigd dat er een reductie staat te gebeuren van het Dow personeel in Nederland. Wereldwijd verdwijnen ca. 2.000 banen en de impact voor Nederland zal na vandaag bekend zijn.

Voor actieve werknemers worden in de nabije toekomst infosessies georganiseerd, met name voor de werknemers die binnenkort met pensioen gaan en wat de impact is van bepaalde keuzes.

De huidige pensioenregeling is een DB regeling (Defined Benefit; recht op aanspraak); vanaf 2013 is deze regeling gebaseerd op middelloon (daarvoor op eindloon).

Vanaf 2014 kent Dow voor nieuwe werknemers alleen een DC regeling (Defined Contribution; opbouw kapitaal / premieregeling).

Een DB regeling is een grote onzekerheid voor de werkgever; rendement kan hoog of laag uitpakken. Het rendement op een DB regeling is tot een bepaalde overwaarde voor SDPF, er wordt dan ook minder of zelfs geen premie betaald door Dow. Echter de laatste 15, 20 jaar is het rendement laag geweest en heeft Dow moeten bijstorten. Dit geeft onrust bij Dow Global; daarom worden wereldwijd alle DB regelingen gesloten en nieuwe DC regelingen geïmplementeerd voor de actieve werknemers. DB regelingen zijn onbetaalbaar geworden voor de werkgever. De huidige DC regelingen hebben in het nFTK (huidig wettelijk toezichtkader) een directere koppeling tussen rendement en mogelijke indexatie/korting

Het is zeer onwaarschijnlijk dat SDPF de nieuwe DC regelingen zal uitvoeren. Het uitvoeren van een invaarbesluit, mocht daar door de sociale partners toe besloten worden, is een verantwoordelijkheid van de SDPF. De sociale partners bepalen ook hoe, in geval van invaren, het DB pensioen tegoed verdeeld wordt. Het SPDF bestuur moet daarin het evenwichtige belang van fonds en deelnemers toetsen. De vormgeving van het soort contract onder de nieuwe wet is aan de sociale partners, zolang er niet ingevaren wordt is dat niet van belang voor de gepensioneerden, het is alleen van belang voor de actieven.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: **www.vdgnl.org**

De beslissing of de huidige DB deelnemers (actieven, gepensioneerden, gewezen) gaan invaren of niet ligt bij de sociale partners (werkgever en ondernemingsraad). SDPF moet het evenwichtige belang onderzoeken. Het Verantwoordingsorgaan heeft adviesrecht. De VDG heeft hoorrecht bij invaren. De verwachting is echter dat de sociale partners het advies van een van deze partijen niet zo maar naast zich neer zullen leggen.

Ed geeft nogmaals aan dat het niet de intentie van Dow is om in te varen, maar de huidige DB regeling te laten voor wat die is – een nominaal pensioen tot overlijden. Er is dan verder geen impact voor de deelnemers. Bijstortingsverplichting van Dow blijft ook bestaan.

Bij wel invaren moet het pensioenvermogen verdeeld worden en van de balans worden gehaald. Het is dan ook de vraag of lage pensioenuitkeringen een hoger rendement kunnen opleveren t.o.v. een nominaal pensioen, maar dat is ieders persoonlijke inschatting.

Vanuit de vergadering wordt de vraag gesteld in hoeverre de complexiteit van WTP de uiteindelijke beslissing stuurt. Het antwoord van Ed is dat de complexiteit niet de reden voor Dow is om niet in te varen. Is het vermogen op de balans dan een criterium ?

Ed geeft aan dat de default voor WTP invaren is, en dat een balans impact voor Dow een moverende reden is om niet in te varen, voor alle deelnemers is dat de bijstortingsverplichting en de limited back service voor actieven (een soort indexatie).

De vergadering moet ook niet verwachten dat bij toch invaren en een hoge dekkingsgraad de overwaarde naar de pensioenuitkeringen zal gaan. Het streven is dan nog steeds om een nominaal pensioen te bewerkstelligen. De vraag vanuit de vergadering of er externe expertise aanwezig is bij de uiteindelijke beslissing. Dat is zeker het geval: voor de Ondernemingsraad is dat Milliman, voor Dow is dat Mercer en voor SDPF WTW.

Vanuit de vergadering wordt gevraagd of het VDG bestuur ook een externe consultant heeft. Het antwoord is ja, we hebben contact met Milliman, maar zullen pas hun expertise inschakelen wanneer er duidelijkheid is over de plussen en minnen m.b.t. invaren. Dit met het oog op het kostenplaatje van een extern bureau !

In de tussentijd heeft de VDG adviseurs vanuit SDPF, vanuit het Verantwoordingsorgaan en het regelmatige overleg met de voorzitter van de Ondernemingsraad. De tijdslijn wordt goed in de gaten gehouden. Marc Obrie geeft aan dat het nu nog te vroeg is om het plaatje volledig in beeld te hebben. Details komen maar mondjesmaat binnen.

14. Verslag van het Verantwoordingsorgaan – Elly Warmenhoven.

Elly geeft vervolgens een overzicht van de activiteiten van het Verantwoordingsorgaan.

- Jaarlijks oordeel geven over handelen van het bestuur SDPF.
- Het bestuur en de Raad van Toezicht leggen verantwoording af aan het VO.
- Het geven van adviezen over wettelijk bepaalde beleidsgebieden, ook over de keuze van de Sociale partners inzake Nieuw Pensioenakkoord (NPA).
- VO legt verantwoording af aan de deelnemers in het SDPF jaarverslag.

Het Verantwoordingsorgaan zal toezien op een evenwichtige belangbehartiging.

In 2022 is het aantal vertegenwoordigers van de gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan verhoogd van 2 naar 4 leden.

Prioriteiten in het 2022 jaarplan waren de nieuwe pensioenwet en communicatieplan.

De focus voor 2023 is de rol van het VO bij de gevolgen voor SDPF van het pensioenakkoord / opvolging van de doelstellingen van SDPF en opvolging van het maatschappelijk verantwoord beleggen van SDPF.



Secretariaat: p.a. Zuidsingel 18, 4571 HP Axel

Tel. voorzitter : 06-53267291

Tel. secretaris : 0115-564879

Bankrekening: IBAN: NL91 ABNA 0446 3921 46 t.n.v VDG

Inschrijvingsnummer KvK Zeeland: 40303092

Internet: **www.vdgnl.org**

15. Rondvraag.

Vanuit de vergadering wordt de opmerking gemaakt om de volgende ALV de microfoon te hanteren wanneer vragen worden gesteld zodat eenieder de vraag kan verstaan.

VDG is geen lid meer van de Koepel Gepensioneerden en de vorige voorzitter (Ruud Lie) geeft aan dat het geen toegevoegde waarde had om lid te blijven gezien de andere leden een volledig andere pensioenregeling hadden en niet te vergelijken met de Dow regeling. Wel wordt het VDG bestuur op de hoogte gehouden via de nieuwsbrieven van de Koepel.

De vergadering wordt gesloten rond 16.15 uur waarna het tijd is voor een hapje en een drankje.

De presentaties van de diverse sprekers zijn bijgevoegd via deze link
[totaal presentatie alv](#)

Dik Schipper
Voorzitter



Ceciel van Eijl
Secretaris